

[Fakta om cancer](#)

Vanliga frågor om cancer

På den här sidan får du svar på några vanliga frågor om cancer.

Det finns cirka 200 cancersjukdomar. Några har tidiga och tydliga symtom. Andra upptäcks inte förrän cancersjukdomen har hunnit utvecklas och sprida sig i kroppen.

Det finns symtom som oftast inte har något med cancer att göra, men som kan ha det.

Kontakta en [vårdcentral](#) om du har fått nya symtom som inte går över och som du inte hittar någon förklaring till, till exempel något av följande:

- du känner dig sjuk och vet inte varför
- du är [mycket trött](#)
- du har minskad lust att äta
- du går ner i vikt fast du inte vill
- du har [långvarig feber](#)
- du har [ont under en längre tid](#).

Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Kontakta genast en vårdcentral om du har något av följande:

- en knöl någonstans på kroppen, till exempel en [knöl i bröstet](#)
- [blod i avföringen](#)
- [blod i urinen](#)
- svårt att börja kissa och behov av att gå på toaletten oftare
- blodiga upphostningar
- svårt att svälja
- blödningar från underlivet efter klimakteriet
- [blodbrist](#).

Symtomen beror oftast på något annat än cancer. Men ta dem på allvar så att du får veta säkert, och kan få behandling om du behöver det.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Ingen kan säga exakt varför cancer uppstår. Det går alltså inte att helt skydda sig mot cancer, men det finns saker du kan göra för att minska risken för cancer. Här är några exempel:

- [Rök inte.](#)
- [Drick måttligt eller ingen alkohol.](#)
- Drick inte sötade drycker.
- [Sola försiktigt](#) och undvik att sola solarium.
- [Håll vikten.](#)
- [Ät mycket frukt och grönt.](#)
- Ät mindre eller inget av rött kött och charkuterier.
- [Rör på dig.](#)

Att känna sig nedstämd, deprimerad eller arg påverkar inte risken att få cancer.

Vissa cancersjukdomar kan upptäckas genom regelbundna undersökningar. Det kallas screening. Du blir kallad av sjukvården om du tillhör den del av befolkningen som erbjuds någon av följande undersökningar:

- [regelbunden mammografi](#) för att upptäcka bröstcancer
- [regelbunden gynekologisk provtagning](#) för att upptäcka HPV eller cellförändringar som kan leda till livmoderhalscancer
- [regelbundna avföringsprov](#) för att upptäcka cancer i tjocktarmen eller ändtarmen.

Om du ser till att bli undersökt varje gång du får en kallelse, så kan det gå att upptäcka om du har cancer innan du själv märker att du är sjuk. Då ökar chanserna att du kan bli av med sjukdomen.

Vaccination mot HPV skyddar mot några cancersjukdomar. Man ska helst vaccinera sig innan man har haft sex med andra för första gången. Men vaccinet kan ge ett visst skydd även om man har haft sex.

Läs mer om [vaccination mot HPV](#).

Kroppen består av många miljarder celler. Cellerna delar på sig för att bilda nya celler så att kroppen kan fungera.

Ibland blir det fel när en cell delar sig. Oftast gör det ingenting eller också kan cellen stoppa felet från att spridas till fler celler vid nästa celledelning. Men ibland går det inte. Då kan alltmer förändrade celler bildas för varje celledelning. Till slut kan cancerceller bildas.

Cancerceller delar sig okontrollerat och dör inte när de ska.

Många cancersjukdomar innebär att cancercellerna bildar en cancertumör. Vid till exempel [blodcancer](#) bildas inga tumörer.

Cancer smittar inte.

Du kan läsa mer på sidan [Vad är cancer?](#)

Var tredje person i Sverige kommer att få någon cancersjukdom. Cancer har blivit vanligare, framför allt eftersom vi blir allt äldre.

Alla kan få cancer. Barn kan också få cancer även om det är ovanligt. Varje år får fler än 60 000 personer i Sverige cancer. 300 av dem är barn.

De flesta som får cancer är över 65 år. Det beror dels på att själva åldrandet påverkar cellerna, dels på att det tar lång tid för en cellförändring att utvecklas till cancer.

Fem till tio procent av alla med cancer har blivit sjuka på grund av ärftlighet. Det innebär att de har en särskild genförändring som de har ärvt från en av sina genetiska föräldrar.

Alla med en sådan genförändring blir inte sjuka, men risken är högre.

En utredning kan visa om du har en ärftligt ökad risk för cancer. Då kan du få hjälp så att risken minskar. Du kan få komma på regelbundna undersökningar, eller få förebyggande behandling.

Läs mer i texten om att ha en [ärftligt ökad risk för cancer](#).

Fyra av fem barn som får cancer överlever. Flera cancerformer hos vuxna har också en god prognos, särskilt om canceren upptäcks tidigt. Chansen att bli av med en cancersjukdom ökar ju tidigare den upptäcks.

Det pågår mycket forskning och det kommer nya behandlingar. Det gör att allt fler människor som blir sjuka kan bli av med cancer eller leva ett bra liv länge även om canceren inte går att bli av med.

Sjukvårdspersonalen använder ofta ordet färdigbehandlad i stället för frisk eller botad.

Det kan ta tid innan du känner dig frisk, även om behandlingen har gått bra och sjukdomen är borta. Kroppen kan behöva återhämta sig och du kan känna dig sårbar efter vad du har varit med om. Så småningom känns det oftast bättre.

Eller också känner du dig frisk så snart behandlingen är klar, även om livet kanske inte blir exakt som det var före cancerbeskedet.

[Film: Efter cancerbehandlingen – och sen då?](#)

Det kan finnas en risk att några cancerceller blir kvar trots behandlingen. Då kan sjukdomen komma tillbaka, ibland efter lång tid. Det kallas återfall.

Därför är det vanligt att man behöver följas upp de första åren efter att behandlingen är klar. Då kan det gå att upptäcka tidigt om canceren är på väg tillbaka.

Vid uppföljningarna brukar man bli undersökt och få berätta hur man mår. Det är olika vilka undersökningar som kan behövas.

Det är viktigt att du själv tar kontakt med vården om du får symtom mellan de uppföljande besöken, eller om du inte

längre blir kallad.

Risken för återfall minskar kraftigt efter fem till tio år. Det kan vara olika för olika cancersjukdomar. Det beror också på cancers egenskaper hos den som är sjuk.

Ibland finns det ingen behandling som gör att man kan bli av med cancer. Då får man i stället vård som kan lindra sjukdomen och göra att den utvecklas långsammare. Det kallas palliativ vård.

Många som har kronisk cancer kan leva ett bra liv länge med sådan vård.

Läs mer om [palliativ vård – att förlänga livet eller lindra symtom](#)

Du kan läsa [fler råd och svar om hur livsstilen kan påverka risken för cancer, och vad forskningen vet](#). Länken går till Världshälsoorganisationen WHO:s sida Europeiska kodexen mot cancer.

På Socialstyrelsens webbplats hittar du [statistik om cancer i Sverige](#), till exempel hur många som får cancer och hur vanliga olika cancersjukdomar är.

[Här på 1177.se kan du läsa om cancersjukdomar, undersökningar och behandlingar](#)

MER PÅ 1177.SE

- [Råd och stöd vid cancer](#)
- [Att vara orolig](#)
- [Stresshantering och sömn](#)

Senast uppdaterad:

2023-02-17

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Gunilla Enblad, cancerläkare, Akademiska sjukhuset, Uppsala

Läs mer om screening för att upptäcka cancer. Det är viktigt att bli undersökt eller lämna prov varje gång du får en kallelse. Det kostar ingenting för dig.

Det är bra att själv undersöka huden då och då. Läs om hur du gör och se bilder på förändringar som du kan behöva söka vård för.

Det är vanligt att bröstet har ojämnheter och är olika stora. Du lär dig hur de brukar kännas och se ut om du undersöker bröstet regelbundet. Då är det lättare att upptäcka förändringar som du kan behöva söka vård för.

Genom att undersöka pungen regelbundet lär du dig hur testiklarna och bitestiklarna brukar kännas. Det gör det lättare att upptäcka knölar eller andra förändringar och få hjälp i tid.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).